

Sygn. akt IV U 178/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lutego 2015r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Elżbieta Wojtczuk
Protokolant	sekr. sądowy Anna Wąsak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 29 stycznia 2015r. w S.

odwołania W. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 15 stycznia 2014 r. Nr (...)

w sprawie W. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do emerytury

oddala odwołanie.

Sygn. akt: IV U 178/14

UZASADNIENIE

Decyzją z 15 stycznia 2014 r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art.184 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odmówił W. S. prawa do emerytury wskazując, że ubezpieczony nie udowodnił, iż do dnia 1 stycznia 1999r. osiągnął 15-letni staż pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Organ rentowy podniósł, że do pracy w szczególnych warunkach zaliczył ubezpieczonemu okres zatrudnienia w Odlewni (...) w S. od 01.04.1976 r. do 30.09.1976 r., od 24.07.1991 r. do 22.06.1993r. (z wyłączeniem zasiłku chorobowego od 03.11.1992 r. do 30.05.1993 r.) w wymiarze 1 roku, 10 miesięcy i 3 dni. Natomiast do pracy w warunkach szczególnych w wymienionym zakładzie pracy nie zaliczył okresów od 01.05.1977 r. do 23.06.1988 r., kiedy to ubezpieczony wykonywał pracę na stanowisku zastępcy kierownika i kierownika wydziału oraz okresu od 24.06.1988 r. do 31.08.1990 r., kiedy to ubezpieczony pracował na budowie eksportowej w Iraku.

Odwołanie od w/w decyzji złożył W. S. wnosząc o jej zmianę i ustalenie mu prawa do emerytury. W uzasadnieniu odwołania wskazał, że organ rentowy błędnie nie zaliczył do pracy w warunkach szczególnych okresów wskazanych w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji i przedstawił własną argumentację (odwołanie k. 2-5).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie powołując się na przepisy prawa i uzasadnienie zawarte w zaskarżonej decyzji (odpowieź organu rentowego na odwołanie k.10-11).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony **W. S.** w dniu (...)życia. W dniu 19 grudnia 2013 r. wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury. Na podstawie przedłożonych do wniosku dokumentów organ rentowy ustalił, że na dzień 1 stycznia 1999r. ubezpieczony udowodnił staż ubezpieczeniowy w wymiarze 25 lat, 9 miesięcy i 4 dni, z czego okresy składkowe wynoszą 21 lat, 3 miesiące i 6 dni, a okresy nieskładkowe 4 lata, 5 miesięcy i 28 dni. Ponadto organ rentowy ustalił, że do dnia 1 stycznia 1999r. ubezpieczony nie udowodnił stażu pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 15 lat. Organ rentowy uznał za pracę w warunkach szczególnych okres zatrudnienia ubezpieczonego w Odlewni (...) w S. w okresach od 01.04.1976 r. do 30.09.1976 r., od 24.07.1991 r. do 22.06.1993r. (z wyłączeniem zasiłku chorobowego od 03.11.1992 r. do 30.05.1993 r.), natomiast nie uznał okresu od 01.05.1977 r. do 23.06.1988 r. oraz okresu pracy na budowie eksportowej w Iraku w okresie od 24.06.1988 r. do 31.08.1990 r.

Z uwagi na brak wymaganego ustawą stażu pracy w warunkach szczególnych decyzją z 15 stycznia 2014 r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu przyznania emerytury (decyzja z 15.01.2014 r.- k. 14 akt emerytalnych ubezpieczonego).

Ubezpieczony W. S. w okresie od 01.05.1975 r. do 22.06.1993 r. zatrudniony był w Odlewni (...) w S. (świadcstwo pracy k. 1 akt osobowych). Dnia 01 maja 1975 r. ubezpieczony zawarł umowę o pracę na podstawie której zatrudniono go na stanowisku specjalisty ds. planowania gospodarki remontowej (umowa o pracę k. 18 akt osobowych).

Od dnia 01.08.1975 r. powierzono ubezpieczonemu obowiązki mistrza ds. elektrycznych w rozruchu zakładu – mistrza WN (angaż z 01.08.1975 r. k. 20, k. 22 akt osobowych, zakres obowiązków k. 23-25 akt osobowych).

Od dnia 1 maja 1977 r. powierzono ubezpieczonemu stanowisko Zastępcy Kierownika Wydziału Remontów (...) (angaż k. 28 akt osobowych), a następnie od dnia 01.04.1979 r. stanowisko kierownika wydziału utrzymania ruchu urządzeń energetycznych TM-3 i elektrycznych (angaż k. 29 akt osobowych).

Dnia 24.06.1988 r. ubezpieczony zawarł umowę z Odlewnią (...) w S. będącym wykonawcą działając w uzgodnieniu z Przedsiębiorstwem Handlu Zagranicznego (...) na podstawie której został skierowany do pracy za granicą w Kompleksie Przemysłowym w Al-T. w Iraku. Na podstawie tej umowy ubezpieczonemu powierzono stanowisko brygadzysty elektryka i był on zobowiązany m.in. do konserwacji wyposażenia odlewni (umowa i aneksy k. 48-53 akt osobowych). Odlewnia (...) w S. za wykonywanie przez ubezpieczonego pracy na kontrakcie w Iraku wystawiła świadectwo pracy obejmujący okres od 24.06.1988 r. do 31.08.1990 r. (świadectwo pracy k. 4 akt osobowych). Podczas pracy na kontrakcie w Iraku ubezpieczony pracował jako elektryk w brygadzie utrzymania ruchu przy usuwaniu awarii urządzeń odlewniczych. W Iraku ubezpieczony wykonywał pracę w odlewni staliwa działającej na podobnych zasadach jak Odlewnia (...). Ubezpieczony usuwał awarie zgodnie z zapisami w księdze meldunków, a przykładowe usterki to: usuwanie usterek przekładników, czyszczenie elementów maszyny, które ze względu na duże zapylenie i wibracje często się psuły, regulacja silników, wymiana silników i styczników. W odlewni pracowały urządzenia, które były w ciągłym ruchu tj. piece do obróbki cielnej, do topienia metalu, urządzenia do zalewania form, suszarki, wanny hartownicze które były sterowane elektrycznie. Zadaniem ubezpieczonego było utrzymanie ich w ruchu pod względem elektrycznym. Ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę elektryka na wyjeździe do Iraku polegającą na wykonywaniu czynności wskazanych powyżej (zeznania świadków: J. K. k. 18v-19, A. K. k. 19v).

Po powrocie z I. z dniem 01 września 1990 r. powierzono W. S. stanowisko specjalisty wT. (...) (k.60 akt osobowych), natomiast od dnia 01 maja 1991 r. powierzono mu obowiązki kierownika sekcji planowania i remontów urządzeń

elektrycznych i energetycznych /(...) / (angaż k. 71 akt osobowych), a od 24 lipca 1991 r. do 22 czerwca 1993 r. pracował na stanowisku głównego energetyka (świadcstwo pracy k. 1 akt osobowych).

Struktura organizacyjna Odlewni (...) w S. w zakresie pionu zajmującego się utrzymaniem ruchu zorganizowana była w następujący sposób: główny energetyk, główny specjalista ds. utrzymania ruchu, następnie kierownik wydziału elektrycznego i energetycznego, zastępca tego kierownika, kierownik ds. elektryki, kierownik ds. energetyki, zastępcy tych kierowników, następnie mistrzowie: mistrz WN, mistrzowie do poszczególnych gniazd produkcyjnych: tj. utrzymania ruchu hali odlewni, suwnic, przerobu mas, utrzymania ruchu i remontów pieców stalowniczych, a w dziale elektroenergetycznym: mistrz do spraw gazowych, mistrz ds. wodno-kanalizacyjnych, mistrz ds. wentylacji zakładu, mistrz warsztatu elektrycznego, mistrz przewijalni silników. Pod tych mistrzów na poszczególnych wydziałach podlegali generalnie elektrycy związani z naprawami, utrzymaniem ruchu, konserwacją, przerobem mas, oczyszczalni, suwnic. Ubezpieczony pracując na stanowisku mistrza WN nadzorował prace czterech elektryków. W okresie, kiedy ubezpieczony wykonywał pracę zastępcy kierownika wydziału utrzymania ruchu ds. elektrycznych i energetycznych, a następnie kierownika tego wydziału to do zakresu jego obowiązków należało: opracowywanie harmonogramów przeglądów i remontów dla służb elektroenergetycznych oraz ocena techniczna ich wykonania, odpowiadał za ciągłość dostaw energii elektrycznej do poszczególnych stanowisk pracy, był odpowiedzialny za komórkę paliwowo-energetyczną w zakładzie, nadzorował pracę podległych mu kierowników, zastępców, mistrzów pracujących w pionie utrzymania ruchu pod względem elektrycznym i energetycznym, był odpowiedzialny za aktualizacje instrukcji obsługi rozdzielni, stacji uzdatniania wody, obsługi acetylenowni. Ubezpieczony pracując na kierowniczym stanowisku codziennie rano otrzymywał raporty od kierowników ds. elektryki, ds. elektroenergetyki oraz od mistrzów o awaryjności sprzętu, odbywał cotygodniowe narady z kierownictwem zakładu, uzgadniał stanowiska pracy na poszczególnych działach w odlewni z kierownikiem działu normowania i organizacji stanowisk pracy, udawał się na obchód wydziałów: odlewniczego, acetylenowni, sprężarkowi, tlenowni, był obecny przy poważnych awariach, które powodowały zamknięcie cyklu produkcyjnego. Do codziennych obowiązków należało również opracowywanie codziennych strategii w zakresie planowania remontów czy organizowania służb, aby zakład funkcjonował sprawnie (chodziło o perspektywiczne przygotowanie pracy wydziału), zajmował się również sprawami pracowniczymi tj. wnioski urlopowe, zastępstwa, zapotrzebowanie na pracowników; sporządzał raporty dla organów zewnętrznych i uczestniczył w inspekcjach przeprowadzanych przez te organy. Ubezpieczony podlegał bezpośrednio pod dyrektora technicznego, bowiem jak twierdził w okresie gdy był kierownikiem wydziału nie było stanowiska głównego energetyka (zeznania ubezpieczonego k.29v-31v, zeznania świadków: H. S. k. 25v-26, A. C. k. 26-27, Z. M. k. 27-28, J. T. k.28-28v)

Ubezpieczony nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego (okoliczności niesporna, oświadczenie zawarte we wniosku o emeryturę -k.2 akt emerytalnych ubezpieczonego).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie W. S. okazało się nieuzasadnione.

Zgodnie z art.184 ust.1 i 2 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009r. Nr 153, poz.1227 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego przewidzianego w art.32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy ,tj. w dniu 1 stycznia 1999r. osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn oraz osiągnęli okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art.27 ustawy, a także nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. W myśl przywołanego wyżej art. 32 ust.1 i 4 ustawy pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, a w myśl przywołanego wyżej art.27 ustawy wymagany okres składkowy i nieskładkowy wynosi co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn. Zgodnie z §4 ust.1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz.43 ze zm.) pracownik,

który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A załącznika do rozporządzenia, nabywa prawo do emerytury w w/w wieku, jeżeli ma wymagany okres zatrudnienia (co najmniej 25 lat mężczyzna), w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Ponadto zgodnie z §2 ust.1 przedmiotowego rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

Rozstrzygnięcie niniejszej sprawy wymagało zbadania, czy ubezpieczony spełnia przesłankę wymaganego okresu pracy w warunkach szczególnych. Poza sporem pozostawało bowiem, że ubezpieczony osiągnął wymagany ustawą wiek z dniem 1 kwietnia 2010 r., nie był członkiem otwartego funduszu emerytalnego oraz spełnił przesłankę „ogólnego” stażu pracy.

Ubezpieczony podnosił, że posiada 15-letni okres zatrudnienia w warunkach szczególnych, bowiem do pracy w warunkach szczególnych według ubezpieczonego powinien być doliczony okres pracy od 01.05.1977 r. do 23.06.1988 r. na stanowisku zastępcy i kierownika wydziału utrzymania ruchu ds. elektrycznych i energetycznych w Odlewni (...) w S. oraz okres zatrudnienia na kontrakcie w Iraku od 24.06.1988 r. do 31.08.1990 r., gdzie wykonywał pracę elektryka w brygadzie utrzymania ruchu urządzeń odlewniczych.

Prace wykonywane w warunkach szczególnych wymienione zostały w wykazie A załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. nr 8, poz. 43 ze zm.). Ubezpieczony wnosił, aby jego praca w okresie od 01.05.1977 r. do 23.06.1988 r. na stanowisku kierowniczym uznana była za pracę w warunkach szczególnych wymienioną w wykazie A, dział XIV, poz. 24 wskazanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. jako kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno-techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie. Ubezpieczony jako zastępca, a następnie kierownik wydziału utrzymania ruchu urządzeń energetycznych i elektroenergetycznych sprawował nadzór nad prawidłowością pracy całego wydziału utrzymania ruchu w zakresie urządzeń elektrycznych i energetycznych, nad prawidłowością pracy urządzeń pod względem elektrycznym i energetycznym na hali odlewniczej, acetylenowni, tlenowni, sprężarkowi, stacji uzdatniania wody z ujęciem wody. Niewątpliwie na powyższych oddziałach głównie wykonywane są prace w warunkach szczególnych wyszczególnione w dziale III, w dziale IV poz. 11, poz.31, dziale XIV poz. 9, poz.25 wykazu A załącznika do rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. Problematiczną kwestią pozostaje natomiast okoliczność, czy dozór inżynieryjno-techniczny na powyższych wydziałach był wykonywany bezpośrednio przez ubezpieczonego. Czynnościami ogólnie pojętej kontroli oraz dozoru inżynieryjno - technicznego w rozumieniu wskazanych przepisów są bowiem takie tylko czynności, które wykonywane są w warunkach bezpośrednio narażających na szkodliwe dla zdrowia czynniki, a więc polegające na bezpośrednim dozorze i bezpośredniej kontroli procesu pracy na stanowiskach pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Tymczasem ubezpieczony sprawował bardzo wysokie stanowisko kierownicze, podlegał tylko dyrektorowi technicznemu, był w głównej kadrze kierowniczej. Ubezpieczony był zwierzchnikiem swojego zastępcy, kierowników ds. elektryki, ds. elektroenergetyki, ich zastępców, mistrzów i na końcu w hierarchii zawodowej byli elektrycy. Bezpośredni nadzór inżynieryjno-techniczny sprawowali zatem mistrzowie poszczególnych gniazd produkcyjnych. Odwołującemu się podlegali wszyscy pracownicy wydziału utrzymania ruchu urządzeń energetycznych i elektrycznych w ilości ok. 100. Wnioskodawca obchodził cały zakład, odbywał codzienne narady ze podległymi mu kierownikami i mistrzami dotyczące bieżących awarii, odbywał również narady na wyższym szczeblu dyrekcji, nadzorował pracę urządzeń na wydziałach: hali odlewniczej, sprężarkowi, acetylenowi, tlenowi, stacji uzdatniania wody z ujęciem wody, spoczywały na nim także obowiązki administracyjne, prowadzenie dokumentacji, uaktualniania instrukcji obsługi urządzeń, udział w inspekcjach. Ubezpieczony nadzorował pracę przy usuwaniu awarii tylko takich, które rzutowały na jakość produkcji i bezpieczeństwo pracy. Sąd nie obdarzył wiarygodnością wymienionych powyżej świadków w zakresie w jakim świadkowie zeznali, że ubezpieczony będąc na wysokim stanowisku kierowniczym wykonywał pracę fizyczną elektryka, czy mistrza i cały czas przebywał na hali produkcyjnej. Powyższemu przeczą chociażby zeznania świadka J. K. (k.18v-19). Powyższe świadczy o tym, że dozór inżynieryjno-techniczny nie był wykonywany bezpośrednio na

wydziałach i oddziałach, gdzie praca wykonywana była w warunkach szczególnych tylko przez swoich podwładnych. Ubezpieczony sprawował zaś ogólny nadzór nad prawidłowością działania całego wydziału, którego był kierownikiem.

Sąd w pełni podziela stanowisko orzecznictwa, zgodnie z którym praca polegająca na kontroli międzyoperacyjnej, kontroli jakości produkcji i usług oraz dozorcze inżynieryjno-technicznym może być uznana za pracę w szczególnych warunkach, jeżeli pracownik stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku pracy, bezpośrednio sprawuje taką kontrolę lub dozór na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wymienione są prace wymienione w wykazie A rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego (por. postanowienie SN z dnia 23 marca 2012 r. w sprawie II UK 297/11, publik. LEX nr 1214582 i wyrok SN z dnia 5 października 2011 r. w sprawie II UK 48/11, publik. LEX nr 1108485).

Odnosząc się do drugiego spornego okresu tj. okresu pracy ubezpieczonego na kontrakcie w Iraku od 24.06.1988 r. do 31.08.1990 r. bezspornym jest, że ubezpieczony do pracy za granicą oddelegowany został przez pracodawcę Odlewnię (...) w S. na co wskazuje umowa znajdująca się w aktach osobowych ubezpieczonego. Za wskazany okres wystawione zostało również świadectwo pracy. Bezspornie z zebranego materiału dowodowego wynika, że w Iraku w odlewni staliwa i żeliwa ubezpieczony wykonywał pracę elektryka na oddziałach będących w ruchu, gdzie wykonywana była praca w warunkach szczególnych, usuwając usterki w urządzeniach pracujących na tych wydziałach, wykonując ich konserwację, co zostało opisane w stanie faktycznym. Powyższą pracę ubezpieczony wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, co potwierdzili świadkowie J. K. i A. K.. Powyższa praca w ocenie Sądu może być zakwalifikowana jako praca w warunkach szczególnych wymieniona w wykazie A, dziale XIV, poz. 25 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. jako bieżąca konserwacja agregatów i urządzeń na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace w warunkach szczególnych.

Wobec uznania za pracę w warunkach szczególnych tylko okresu od 24.06.1988 r. do 31.08.1990 r. w wymiarze 2 lat, 2 miesięcy i 7 dni ubezpieczony na datę 1 stycznia 1999 r. nie wykazał przesłanki 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd uznał, że odwołanie ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie i dlatego na podstawie art.477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołanie.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy orzekł jak w wyroku.